

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย ความคิดเห็นของกำนัน และนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำมาสรุปผลอภิปรายผล และกำหนดข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของกำนันและนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกำนันและนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของกำนันและนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

กำนันและนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กำนัน และนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 264 คน จากทั้งหมด 132 ตำบล

กลุ่มตัวอย่างคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยได้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) ได้ 200 คน แยกเป็น กำนัน 100 คน และนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล 100 คน แล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของตัวแทนประชาชนส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของตัวแทนประชาชนส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม รวม 5 ด้าน โดยแบ่งระดับของความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบการดำเนินงาน ใช้วิธีการเปรียบเทียบ t -test

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ความคิดเห็นของกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามปรากฏผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร การเศรษฐกิจ และการพาณิชย์ รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากรและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และศูนย์กลางวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ด้านชุมชนเข้มแข็งพัฒนาคนและสังคมมีคุณภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เริ่มลำดับจากจำนวนมากไปน้อย ดังนี้ ควรปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาให้อยู่ในสภาพดี ควรพิจารณาสร้างคลองส่งน้ำอย่างทั่วถึงมากขึ้น ควรจัดกิจกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่องให้กับเยาวชน ควรสนับสนุนการผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพอย่างทั่วถึงเพื่อเป็นการบำรุงดินและเป็นการประหยัด ควรจัดหาอุปกรณ์ช่วยผู้ประสบสาธารณภัย ควรมีการส่งเสริมประชาชนให้มีอาชีพเสริมมากขึ้น ควรวางแผนและเจาะบ่อบาดาลอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในหน้าแล้ง ควรร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตรวจปราบปรามยาเสพติด ควรจัดหาที่ทิ้งขยะให้เหมาะสม ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมีการส่งเสริมการเรียนคอมพิวเตอร์ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้กับนักเรียน
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินการก่อสร้างคลองส่งน้ำสู่พื้นที่การเกษตรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีน้ำในการเพาะปลูกได้ในระดับหนึ่ง
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินการก่อสร้างระบบประปา โดยเริ่มดำเนินการแล้วและมีโครงการต่อเนื่องทุกปีแต่ไม่แล้วเสร็จทุก โครงการ
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินงานเกี่ยวกับการขุดคลองระบายน้ำเพื่อการเกษตรและมีโครงการต่อเนื่องแต่ยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่
5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินงานอบรมความรู้ประชาธิปไตยให้แก่ผู้นำชุมชน และอยู่ในระหว่างการดำเนินงานแต่อาจยังไม่ทั่วถึง

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ความคิดเห็นของกำนันและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม อาจเป็นเหตุผลว่า จึงปรากฏผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเป็นแผน 3 ปี และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกิจกรรมบางอย่างยังไม่ได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จแต่อยู่ในระหว่างดำเนินการจึงทำให้ความคิดเห็นของกำนันและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ เรวัตติ สมบัติทอง (2546 : 86) ได้วิจัยความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับประสงค์ พิมพ์พิทักษ์ (2548 : 96) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอมือทอง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอมือทอง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วิสูตร จงชูนวณิชย์ (2549 : 100) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลบรบือ ต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ประมวล เภตรา (2550 : 90) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ มนตรี หมวกไสว (2550 : 114) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของกำนันในจังหวัดหนองคาย พบว่า กำนันในจังหวัดหนองคายมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง (2550 : 72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการ

ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐาน กำนันและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ.05 ผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้มีการประสานงานในการดำเนินงานกับทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทั้งในระดับภูมิภาคที่อยู่ในความรับผิดชอบของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และในระดับท้องถิ่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้เปิดโอกาสให้ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการขอการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมีการประชาสัมพันธ์ซึ่งกันและกันต่อเนื้อ ให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ทราบเป็นระยะเกี่ยวกับการดำเนินงาน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ความคิดเห็นของกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ เรวัต สมบัติทอง (2546 : 86) ได้วิจัยความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิสูตร จงชูฉิมชัย (2549 : 100) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัด

5. ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้บัญชีภาพเพราะจะเป็นการประหยัด และป้องกันการเสื่อมสภาพของดิน

6. ควรมีการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

7. ควรมีการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้มีความเหมาะสม เช่น อยู่ห่างไกลชุมชนและมีการกำจัดที่ทันสมัย

8. ควรมีการฝึกอบรมความรู้ด้านการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ให้กับประชาชนเพื่อเป็นการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

9. ควรมีการร่วมมือกับส่วนราชการและประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงานด้านชุมชนเข้มแข็งและพัฒนาคนมีคุณภาพอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าด้านอื่นดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเกี่ยวกับด้านชุมชนเข้มแข็งและพัฒนาคนมีคุณภาพ